

CARLOS VILLAGRASA ALCAIDE, *EL DERECHO DE PREDETRACCIÓN: BIENES EXCLUIDOS DE LA HERENCIA A FAVOR DEL CÓNYUGE VIUDO O DE LA PAREJA SUPERVIVIENTE*, BARCELONA, ATELIER, 2019, 186 P.

El llibre analitza el règim jurídic de l'anomenat *dret de predetracció*. Ho fa a l'empara, essencialment, del que preveu l'article 1321 de la Constitució espanyola, però incloent-hi referències a les normes autonòmiques, que també atribueixen a la parella que sobreviu al causant, un dret sobre el parament de l'habitatge habitual comú; en aquest sentit, s'insereixen referències contínues a l'article 231-30 del Codi civil de Catalunya.

Els sis primers capítols del volum obeeixen a una estructura, diguem-ne, clàssica. L'autor delimita conceptualment el terme *predetracció*, fa una recerca dels antecedents normatius de la institució, n'analitza el fonament i la naturalesa jurídica, i en descriu, amb detalls, els requisits objectius i subjectius. En general, la proposta interpretativa que deriva de tot plegat coincideix amb la configuració tradicional del dret: es tracta d'una atribució legal, que no demana que el supervivent es trobi en cap situació material concreta (no cal, en concret, un estat de necessitat) i en virtut de la qual l'afavorit fa seus determinats béns arran de la mort de la parella. Aquesta adquisició automàtica es produeix *recta via*, és a dir, només per raó de la mort del titular (exclusiu o no) d'aquell parament i sense que els béns que l'integren arribin a formar part del patrimoni hereditari. Els béns sobre els quals recau el dret de predetracció tenen un destí legal predeterminat (el patrimoni del supervivent) que esquivia tota expectativa successòria per part dels hereus del causant. Dins d'aquest enfocament tradicional de la matèria, l'autor fa notar que, atès que eren béns *del* causant, els seus creditors sí que en poden promoure l'execució (tret que es tracti de béns legalment inembargables). Aquest aspecte particular és suggeridor de qüestions tractades no tan decididament en l'obra; en particular, la que deriva del fet que en els deutes del causant sí que hi haurà successió, de manera que el supervivent, si escau, pot acabar esdevenint titular de béns que responen d'un deute aliè.

Al llarg dels capítols següents, l'autor encara qüestions lligades íntimament a la disciplina del dret de predetracció però que es troben un pèl allunyades de la regulació civil pròpiament dita; són precisament aquests comentaris els que donen a l'obra un valor afegit, innovador. Per una banda, s'analitzen diferents aspectes processals de la institució; en concret, es fa una proposta de com s'ha d'encarrilar l'acció del supervivent adreçada a obtenir la possessió de béns (segurament, ja en mans dels hereus) que, arran de la mort de la parella, han esdevingut seus. Es fa una anàlisi de les

normes internes de conflicte, tant interregionals com internacionals, parant atenció especialment al cas de mort d'un dels convingents en parella estable en aquells supòsits en què la situació de convivència mostra connexions amb diferents ordenaments. L'autor fa també una aproximació al règim fiscal del parament de l'habitatge habitual abans de cloure el treball amb l'aportació d'un seguit d'arguments de cara a incloure dins d'aquest parament (i, per tant, de cara a projectar-hi el dret de predetracció) béns immaterials i, en concret, els arxius i el rastre digitals de la parella.

Lídia Arnau Raventós
Professora agregada de dret civil
Universitat de Barcelona